

Ulisse

Soft Skills for Employability

ROKASGRĀMATA KĀ IZVEIDOT ULISSE PROGRAMMU MĪKSTAJĀM PRASMĒM

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ULISSE is a Strategic Partnership for Higher Education project (2018-1-IT02-KA203-048286). The European Commission support for the production of this website does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

1. Saturs

1. Saturs	1
2. Ievads	2
3. Projekts ULISSE: konteksts un galvenie mērķi	2
4. ULISSE pieeja	2
5. Kā izveidot iesaistošu programmu: ULISSE pilota kurss	4

2. Ievads

Šis ir praktisks ceļvedis, lai izstrādātu efektīvu un iesaistošu programmu, lai apmācītu un attīstītu mīkstās prasmes. Šis ir ULISSE projekta rezultāts, ko izstrādājusī partnerība, ko pārstāv Pizas Universitāte (Itālija), Migela Ernandesa Elčes universitāte (Spānija), Portu Politehniskā universitāte (Portugāle), Latvijas Universitāte (Latvija) uzņēmums Erre Quadro (Itālija), Pizas Universitātes saistītais uzņēmums. Visi universitātes partneri ir veiksmīgi pilotējuši ULISSE programmu.

3. Projekts ULISSE: konteksts un galvenie mērķi

ULISSE projekta pamatā ir ideja, ka mīkstās prasmes ir personīgās izaugsmes stūrakmens, kas ir pamatelementi “cieto” prasmju un kompetenču attīstībai, kas nepieciešamas, lai gūtu panākumus darba tirgū. Tiek uzskatīts, ka darba ņēmēja nodarbinātība arvien vairāk ir atkarīga no jauktajām – cietajām un mīkstajām prasmēm –, kuras darba devēji arvien vairāk novērtē.

Tāpēc ir svarīgi, lai studenti attīstītu arī savas mīkstās prasmes, mācoties izmantot atbilstošus rīkus, procedūras un metodes, izmantojot sabalansētu teorijas un prakses kombināciju. Bet kā to izdarīt? Kā izvēlēties apmācāmās mīkstās prasmes?

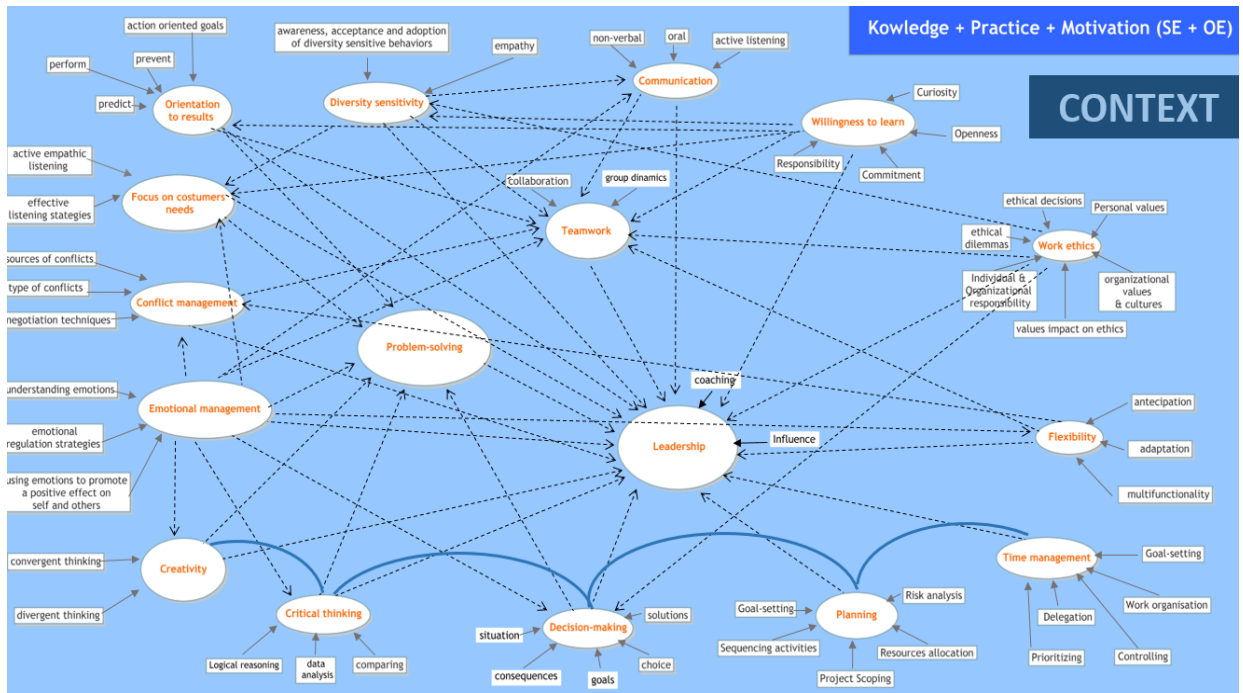
Šeit jūs varat atrast mūsu projektā pieņemtās metodoloģijas sintēzi ar saitēm uz dokumentiem, kas to detalizēti izskaidro.

4. ULISSE pieeja

ULISSE pamatā ir stingra svarīgāko mīksto prasmju analīze, kas iegūta no dažādiem avotiem (papīriem, datu avotiem utt.), izmantojot teksta ieguves metodes. Šis pētījums ļāva izstrādāt **leksikonu**, kas satur un definē 25 mīkstās prasmes, identificējot datu ierakstu grupas (klasteri), ierakstus un atkarības starp iegūtajiem vārdiem. Informācija pieejama šajā [saitē](#).

Otrais solis bija informācijas apkopošana no darba devēju perspektīvas, apstrādājot lielu skaitu darba sludinājumu, lai iegūtu tajos visbiežāk minēto mīksto prasmju klasifikāciju. Bez tam visās partneru valstīs tika veikta [darba devēju aptauja](#), apkopojot 200 anketas un 60 intervijas. Šīs aktivitātes rezultāts kopā ar pārskatītu literatūras apskatu radīja [Mīksto prasmju karti](#), kas ļāva mums saīsināt sākotnējo mīksto prasmju sarakstu līdz 17 un izveidot attiecības starp tām.

Prasmju karte, kas parādīta attēlā zemāk, piedāvā arī detalizētu katras mīkstās prasmes definīciju, lai pieņemtu vienotu, skaidru terminoloģiju starp darba devējiem un darba meklētājiem.

Šis ir 17 mīksto prasmju saraksts jauktā secībā:

1. Komunikācija
2. Konfliktu vadība
3. Radošums
4. Kritiskā domāšana
5. Lēmumu pieņemšana
6. Iejūtība
7. Emocionālā vadība
8. Elastība
9. Fokuss uz klientu vajadzībām
10. Līderība
11. Orientēšanās uz rezultātiem
12. Plānošana
13. Problēmu risināšana
14. Komandas darbs
15. Laika menedžments

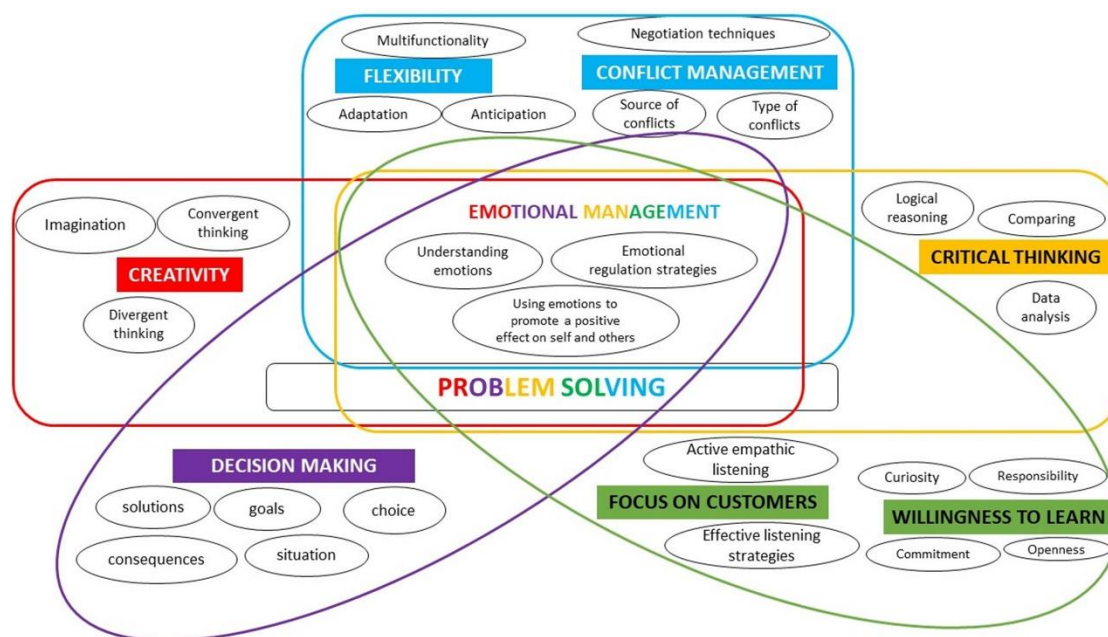
16. Vēlme mācīties

17. Darba ētika

No šī saraksta mēs izvēlējamies 9 mīkstās prasmes, kuras tieši un netieši jāapmāca pilota kursā, kas tika izmēģināts visās projektā iesaistītajās universitātēs. Mīksto prasmju atlasē process tika balstīts uz [Atšķirību analīzes](#), kas ļāva novērtēt atšķirību starp to, ko darba devēji pieprasa no studentiem attiecībā uz mīkstajām prasmēm (dati, kas iegūti, izmantojot jau minēto aptauju) un to, ko studenti piedāvā attiecībā uz mīkstajām prasmēm savos CV (CV datu apstrāde). Turklāt tika veikta partneru universitātēs notiekošo apmācību piedāvājumu kartēšana par mīkstajām prasmēm. Tas ļāva mums iegūt sarakstu ar mīkstajām prasmēm, kuras ir pieprasītas darba devēju vidū, bet kuras nebija pietiekami pieejamas apmācībās projektā iesaistītajās universitātēs.

5. Kā izveidot iesaistošu programmu: ULISSE pilota kurss

Zemāk esošais attēls atspoguļo prasmju kopumu, kas izvēlēts izmēģinājuma kursam, ko nodrošina projektā iesaistītās universitātes. Tēmas var izvēlēties katra organizācija, pamatojoties uz savām vajadzībām un uzdevumiem.

Formāts

Kurss norisinājās 4 dienu laikā un tika pasniegts vai nu pēc kārtas, vai divu vai vairāk nedēļu laikā atkarībā no katras universitātes izvēles. Katra diena tika veltīta, lai apmācītu konkrētu mīksto prasmju kopumu, izmantojot dažādas darbnīcas.

1. DIENA
RADOŠUMS

2. DIENA
KONFLIKTU MENEDŽMENTS
ELASTĪBA

3.DIENA

FOKUSS UZ KLIENTA
VAJADZĪBĀM

4.DIENA

KRITISKĀ DOMĀŠANA &
PROBLĒMU RISINĀŠANA

Meistardarbības

Pilotkursu laikā mēs testējam divu veidu meistardarbības:

1) **Strukturētas aktivitātes**, kuru ilgums ir vismaz 3 stundas, ar pārtraukumu vidū, kas apvieno teoriju un praktiskas aktivitātes, kas jāveic gan individuāli, gan apakšgrupās.

Katram semināram jābūt vērstam galvenokārt uz vienu mīksto prasmi, kas aptver arī citas saistītās prasmes.

Ilgumu var pagarināt līdz vairāk nekā 3 stundām, paplašinot vingrinājumiem veltīto daļu, ko ļoti atzinīgi novērtē studenti, lai viņiem būtu vairāk laika, lai pielietotu apgūtos jēdzienus un iepazītos ar piedāvātajām metodēm.

2) **Īsākas darbības** (1 stunda 30') ar īsu ievadu apspriežamajā tēmā un vairāk laiku studentiem izteikt savu viedokli par uzdoto tēmu. Šī darbība darbojas labi, ja izmanto videoklipus un komentē tos.

Kursu materiāli

Katram semināram/tēmai ir sagatavota virkne materiālu:

- **Semināru satura tabula**, iekļaujot mācību rezultātus, kursa saturu un mērķus, metodoloģiju un ilgumu, bibliogrāfiju.
- **Slaidi** – prezentācijas;
- **Vingrinājumi** – praktiski vingrinājumi, tostarp soļi, rīki un padomi ULISSE treneriem.
- **Multivides resursi** - tiešsaistes resursu izvēle, ko izmantot kā papildu mācību materiālus izglītojamo prasmju nostiprināšanai

Šie materiāli ir pieejami oficiālajā vietnē <https://uliseproject.eu/training-courses/> visās partneru valstu valodās (angļu, itāļu, portugāļu, spāņu, latviešu).

Kursu veids

Pilotkurss tika nodrošināts vai nu klātienē, tiešsaistē vai jauktā režīmā, atbilstoši katras valsts īpašajiem apstākļiem (saistībā ar Covid situāciju).

Jūsu izvēle nozīmē, ka visi materiāli (īpaši vingrinājumi un grupu aktivitātes) ir attiecīgi jāpielāgo izvēlētajam režīmam. Piemēram, ja kurss tiek pasniegts tiešsaistē, jums vajadzētu izmantot digitālā satura koplietošanas platformas, kas ļauj studentiem veikt vingrinājumus, veidojot saistošu darba vidi. Padomi un ieteikumi ir izskaidroti dažādos tīmekļa vietnē publicētajos materiālos. Šī kursu pieredze liecina, ka abi formāti ir efektīvi.

Dalībnieki

Dalībnieku atlasei jābalstās uz dažādību. Atlasiet dažādus cilvēkus ar dažādām zināšanām un prasmēm (dažādas izcelsmes), dzimumu un vecumu, lai radītu interesantāku darba vidi.

Pasākumi dalībnieku iesaistīšanai:

- Sakārtojiet, kurās disciplīnās/kursā dalībniekiem būtu jāpiedalās. Ieteicamais maksimālais dalībnieku skaits ir 24. Pāra skaits ir vēlams, lai labāk pārvaldītu apakšgrupu un pāru aktivitātes.
- Izveidojiet reģistrācijas procedūru un veiciet turpmākās darbības.
- Izveidojiet ielūgumus un reklāmas materiālus.

Organizācija

Lomas

Programmas vadītājs

Viņam/viņai ir vispārēja atbildība par visa kursa organizēšanu, plānošanu un vadīšanu.

PIRMS	KURSU LAIKĀ
<ul style="list-style-type: none"> • Plānojiet pasākuma datumu un laiku • Uzaiciniet dalībniekus • Rezervējiet telpas, aprīkojumu un naktsmītnes (audiovizuālie palīgīdzekļi: projektor, ekrāns, melna/balta tāfele, papīrs, pildspalvas, līmlapiņas utt.) • Rezervējiet uzkodas un dzērienus • Tikšanās ar koordinatoriem un viņu apmācība 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurša atklāšana • Apmeklētāju iepazīstināšana • Reģistrācija un sekojiet līdzī dalībniekiem • Grupas veidošana (ja nepieciešams) • Pārlicinieties, vai viss aprīkojums darbojas (arī slaidi...) • Apliecību par apmeklējumu izsniegšana

<ul style="list-style-type: none"> • Nosakiet balvas (ja tādas ir) • Sakārtojiet samaksas jautājumu vai dāvanas ārējiem palīgiem (ja tādi ir) • Izveidojiet budžeta pārskatu • Nosakiet kontaktpersonu (ja nepieciešams) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kursa slēgšana
--	--

Pasniedzēji/treneri

Viņš/viņa ir atbildīgs par moduļa vadīšanu, lai attīstītu konkrētu prasmju kopumu:

PIRMS	KURSU LAIKĀ
<ul style="list-style-type: none"> • Sagatavojiet mācību programmu un visus nepieciešamos materiālus: slaidus, vingrinājumus... • Informējiet kursa vadītāju par jebkādiem specifiskiem aprīkojuma veidiem, kas nepieciešami semināra vadīšanai • Ieviest mācību rezultātu novērtēšanas instrumentus 	<ul style="list-style-type: none"> • Moduļa vadīšana • Sadarbojieties ar koordinatoru

Koordinatori (*facilitators*)

Viņa/viņas uzdevums ir nodrošināt procesa norisi, atbalstot pasniedzēju materiālu izplatīšanā, palīdzot studentiem veikt savus uzdevumus. Koordinatori ne vienmēr ir satura eksperti, bet viņiem vajadzētu atvieglot procesus un stimulēt mācību procesu.

PIRMS	KURSU LAIKĀ
Atbalsta pasniedzēju/treneri visu nepieciešamo materiālu sagatavošanā semināra vadīšanai	Palīdz studentiem visu aktivitāšu laikā, radot uz sadarbību vērstu, dzīvīgu un intensīvu atmosfēru Pārrauga grupas/apakšgrupas

Lokācija

Dalībniekus ieteicams pārvietot uz vietu ārpus viņu parastās dzīvesvietas: izvēlieties lielākas telpas/vietas, kas nodrošina grupu aktivitātes un socializāciju.

Ice-breaking aktivitātes

Programmas pirmajā dienā ir svarīgi organizēt “ice-breaking” aktivitāti, lai palīdzētu studentiem iepazīt vienu otru. Tas atvieglos sadarbību un iesaisti. Ja iespējams, mēģiniet veikt īsu spēli vai “ice-breaking” aktivitāti katras dienas sākumā.

Uzkodas

Lai padarītu kursu par neaizmirstamu pieredzi un arī palīdzētu studentiem koncentrēties uz saviem uzdevumiem un strādāt saistošā vidē, neaizmirstiet nodrošināt dzērienus un uzkodas. Mazās sarunas dzēriena priekšā var radīt izcilas idejas.

Sertifikāti

Kursu noslēgumā studentiem tika izsniegta Universitātes parakstīta apliecība par apmeklējumu.

Aktivitāšu novērtējums

Gatavojot apmācību kursu par mīkstajām prasmēm novērtējumu, jāapsver vairāki būtiski soļi. Lai izstrādātu vērtēšanas procesus, jāsāk ar skaidru vērtēšanas mērķu definēšanu, kas ir cieši saistīti ar sagaidāmajiem mācīšanās rezultātiem. Tāpēc kursa plānošanas un mācību programmas sagatavošanas laikā ir jāpievērš uzmanība vērtēšanai.

Mīksto prasmju jomā ir svarīgi ņemt vērā trīs elementus, kuriem jābūt klāt, lai demonstrētu kompetentu uzvedību: **zināšanas, prakse un motivācija**. Zināšanas attiecas uz kognitīvu izpratni par mīkstajām prasmēm, un mēs varam teikt, ka tās atspoguļo katras mīkstās prasmes “ne tik mīksto” komponentu. Kad tas ir kognitīvi saprasts, ir nepieciešama pieredze tās pielietošanā uzvedībā (prakse). Visbeidzot, motivācija ir galvenais, lai parādītu prasmes. Faktiski, kad prasme ir attīstīta, cilvēks var izvēlēties to izmantot (izrādīt) vai nē. Ja cilvēki uzskata, ka viņu rīcībai nebūs vēlamā sekū, viņiem ir maz motivācijas iesaistīties šajās darbībās. Šie trīs elementi tika ņemti vērā, veidojot ULISSE kursā izmantotās anketas.

Nākamajā tabulā ir parādīta visa pieņemtā metodoloģija/secība ar laika grafiku, mērķi, anketas veidi un sasniegtais mērķis.

Kad	Mērķis	Kā (anketa)	Kurš
Pirms kursa Piesakoties	Novērtēt studentu pirmsapmācības motivāciju, izmantot kā uzņemšanas kritērijus Izveidojiet bāzes līniju	1.1. Galvenā anketa kopā ar pieteikuma veidlapu	Pretendenti studenti (ja kursā nepiedalīsies 25 studenti, viņi būs kontroles grupa)
		1.2. Galvenā anketa bez pieteikuma veidlapas	“Nepretendenti” studenti (Šī anketa būs nepieciešama tikai tad, ja kursā piedalīsies mazāk par 25 studentiem, viņi būs kontroles grupa)
Kursa laikā Pēc katras meistardarbības	Novērtējiet apmierinātību ar darbnīcu	2. Semināra apmierinātības aptauja	Dalībnieki (studenti, kas izvēlēti dalībai kursā)
Kursa beigās Pēc pēdējās meistardarbības	Novērtējiet apmierinātību ar kursu	3. Kursa apmierinātības aptauja	Dalībnieki
	Novērtējiet kursa efektivitāti mīksto prasmju attīstībā	1.2. Galvenā anketa bez pieteikuma veidlapas 4. Vienaudžu anketa	Dalībnieki Ne-dalībnieki / Nepretendenti studenti Dalībnieku vienaudži

Mēnesi pēc kursa	Zināšanu nodošana	5. Pēcapmācības pārceļšanas un mācīšanās anketa	Dalībnieki
------------------	-------------------	---	------------

Šīs 5 anketas:

1.1. Galvenā anketa kopā ar pieteikuma veidlapu

Šis rīks ir balstīts uz jautājumiem, ko pasniedzēji sagatavoja, lai novērtētu: a) mīksto prasmju zināšanas; un b) prakse (pamatojoties uz scenārijiem). Turklāt, pamatojoties uz katrā seminārā sagaidāmajiem mācību rezultātiem, pašefektivitātes speciālists izstrādāja pašefektivitātes anketu, lai novērtētu izglītojamo mīksto prasmju attieksmi (motivācijas daļa). Šajās trīs sadaļās mēs iekļāvam zināšanas vai praktiskās metodes, kas tika apstrādātas katrā darbnīcā.

1.2. Galvenā anketa bez pieteikuma veidlapas

Šai anketai ir tāda pati struktūra kā 1.1. anketu, izņemot jautājumus, kas izmantoti kursa pieteikumā, kas saistīti ar pirmsapmācības motivāciju.

2. Semināra apmierinātības aptauja

Katrs seminārs tika novērtēts atsevišķi, un uz šo anketu praktikanti atbildēja katras apmācību dienas beigās, koncentrējoties uz piecām dažādām dimensijām: a) Semināra mērķu skaidrība; b) interaktivitātes līmenis; c) prezentēto tēmu atbilstība; d) vadības kvalitāte; un e) semināra lietderība mīksto prasmju attīstībai. 2. aptauja tika izmantota katru dienu, lai novērtētu katru semināru un pārraudzītu kursa norisi.

3. Kursa apmierinātības aptauja

Vispārējam novērtējumam kursa beigās tika izdalītas apmierinātības ar kursu anketas.

4. Vienaudžu anketa

Šī anketa sastāv no 20 jautājumiem, kas attiecas uz uzvedības aspektiem, kas tiks izstrādāti kursa laikā. Ir svarīgi, lai pasniedzēji paskaidrotu apmācāmajiem, ka šīs anketas mērķis nav novērtēt pašus apmācāmos, bet gan tikai novērtēt kursu. Turklāt atbildes ir anonīmas, un projekta komanda zinās tikai to, kurš tiek vērtēts, bet ne to, kurš to veica.

5. Pēcapmācības pārceļšanas un mācīšanās anketa

Katra kursa pirmajā dienā pasniedzējiem ir jāsadala studenti pa pāriem un grupām, paskaidrojot, ka visa kursa laikā pāros un grupās vienmēr būs vieni un tie paši studenti. Tas ir svarīgi, lai veicinātu apmācāmo zināšanu apguvi, lai atvieglotu salīdzinošo novērtēšanu, kas notiek kursa beigās.

Vēl viens svarīgs vērtēšanas procesa jautājums bija kontrolgrupu izveidošana no studentiem, kuri nepiedalījās kursā un kuriem tika lūgts aizpildīt dažas anketas.

Kontroles grupas tika izveidotas, lai novērtētu to studentu mācīšanās rezultātus, kuri apmeklēja kursu, atsaucoties uz studentiem, kuri to neapmeklēja. Kontroles grupā tika iekļauti studenti, kuri pieteicās kursam, bet tika izslēgti (jo neizpildīja kursa reģistrācijas kritērijus vai tāpēc, ka jau bija sasniegts mērķa dalībnieku skaits) vai nepieteicās studenti, kuri vēlējās atbalstīt kursa vērtēšanu. Kontroles grupas novērtējums tika veikts divas reizes: pirms kursa un tūlīt pēc tā.

Visas anketas tika tulkotas attiecīgajās valsts valodās pirms kursa sākuma. Tiešsaistes platforma Limesurvey ir atzīta par vispiemērotāko rīku, lai apkopotu dalībnieku atsauksmes visā mīksto prasmju kursa laikā. Tiešsaistes anketas bija pieejamas angļu un attiecīgajās valsts valodās: spāņu, itāļu, latviešu un portugāļu.

Visa metodika ir pieejama: [Training courses | ULISSE Project](#)